

DEEL 1 VAN DE WILDE EILAND-SERIE

KAREN SWAN

HET WILDE EILAND

Een onstuimige zoektocht
op een eiland vol geheimen

 XANDER
ROMAN

1

Een maand eerder – 13 mei 1930

De honden blaften op het strand. De oude vrouwen kwamen in hun deuropening staan en keken met een diepe frons uit over de bocht van de baai. Het werd eb en er stond de hele dag al een hinderlijke wind die de golven opzweepte en de vogels opgetogen liet rondcirkelen.

Effie bleef op haar melksteen zitten. Met haar wang tegen Iona's buik zat ze ontspannen en achteloos de emmer te vullen. Ze wist dat het nog twintig minuten zou duren voordat er een boot om de landtong zou verschijnen, hoewel dat vandaag waarschijnlijk iets eerder zou zijn met deze harde wind. Haar collie Poppit – met haar bruine kop en een witte vlek rond één oog – zat met gespitste oren over het water uit te kijken, wachtend op de indringers die vanaf de zee zouden komen, maar ze zou niet van Effies zijde wijken.

Ze keek vanaf haar hoge uitkijkpunt naar de bewegingen van de dorpsbewoners. De melkplaats lag op een derde van de helling en ze genoot altijd weer van het uitzicht. Het was dinsdag, en dus wasdag, en ze zag de jongere vrouwen met opgetrokken rokken in het beekje het bedlinnen staan boenen terwijl ze praatten. Ze zouden het niet prettig vinden om hun lakens in de bries te hebben waaien als er bezoekers kwamen. Maar er zouden deze week geen toeristenboten komen, en als het een trawler was, zou het niet zo erg zijn. De meeste kapiteins waren bekenden.

De schande van het ophangen van hun beddengoed voor het oog van vreemdelingen werd serieus genomen in een dorp waar privacy slechts een begrip en geen realiteit was. Alleen al de indeling betekende dat iedereen het komen en gaan van de dorpsbewoners vanaf

bijna elk punt in de vallei kon zien. Die had de vorm van een brede kegel met voor twee derde gladde maar steile hellingen rondom die leidden naar hoge kliffen die verticaal vanuit de zee oprezen. De kliffen daalden op de zuidoostelijke punt als de tuit van een melkkan schuin af naar een kiezelstrand. Dit was de enige plek op het eiland waar boten konden afmeren. De zeeën rondom waren krachtig en onstuimig, maar door een gelukkig toeval lag het naburige eilandje Dun – niet veel meer dan een langwerpige stuk rots – bijna tegen de zuidelijke kust van het eiland Hirta aan. Het diende als natuurlijke golfbreker, zodat Village Bay in de woelige wateren van de noordelijke Atlantische Oceaan als veilige haven kon dienen. Tijdens sommige stormen hadden hier weleens twintig schepen hun toevlucht gezocht.

Trawlvissers, walvisvaarders, mariniers, ze waren allemaal enthousiast over het uitnodigende, aangename dorpje in de ellips tussen de hoge hellingen, de rokende schoorstenen, de twinkelende olielampen. De grijze stenen cottages – afgewisseld met de oudere traditionele *blackhouses*, die sinds de jaren zestig van de negentiende eeuw langzaam verlaten waren – stonden schouder aan schouder in een waaier rond de oostzijde van de baai, begrensd door robuuste stenen walletjes. Als je er van bovenaf naar keek, leken het net kiezen en tanden in een kaak. Reuzentanden, zei Effies moeder altijd.

De ligging van het dorp gaf de beste bescherming tegen de wind, die langs de hellingen kon razen met een snelheid die rotsen optilde en de stalen daken van de stenen muren rukte (in elk geval tot de landheer, Sir John MacLeod of MacLeod, ze met metalen banden had laten vastmaken).

The Street – er was maar één straat – was een breed graspad tussen de cottages met een brede, lage muur langs de moestuinen. Dit pad was het kloppend hart van het leven op het eiland. Hier verzamelden de bewoners zich, door hun huisjes beschermd op winderige dagen en zich koesterend in de zon op mooie dagen. De oude vrouwen zaten voor hun voordeur te breien en te spinnen, de kinderen hielden langs de muur waar soms koeien met hun kop boven stonden

te knikken. Elke ochtend kwamen de mannen samen voor nummer 5 en nummer 6 voor hun dagelijkse overleg over wie welke klussen zou doen, en na de avondmaaltijd kuierden de eilanders over het pad om 'het avondnieuws' van hun burens te horen.

Voor elke cottage, aan de overkant van The Street, lag een lange, smalle ommuurde lap grond die naar het strand beneden liep. Hier plantten de bewoners hun aardappelen in *lazybeds*, hingen ze hun wasgoed op en lieten ze hun weinige vee overwinteren. In de zomermaanden stonden de koeien achter de stenen hoofdwal, terwijl de schapen op de weiden bij Glen Bay graasden, aan de andere kant van het eiland. De diepe inham van Glen Bay werd van Village Bay gescheiden door een hoge heuvelrug, Am Blaid. Er was daar geen noemenswaardig strand, want de noordelijke golven waren meedogenloos, en hoewel de dorpelingen er voor noodgevallen een roei-boot hadden liggen, was het alleen mogelijk er te varen en aan land te gaan als de wind draaide en de zee er volkomen kalm bij lag.

Iona hield op met kauwen en kwam geïrriteerd in beweging. Onverstoorbaar reikte Effie omlaag naar de zuringbladeren die ze onderweg naar boven had geplukt en gaf haar er zwijgend nog een paar. De koe zuchtte tevreden en Effie ging verder met melken. Dit was hun ochtendroutine en ze waren allebei gewend aan het rustige ritme.

Een paar minuten later was de emmer bijna vol en ging Effie rechtop zitten. Ze gaf Iona een klopje op haar flank. 'Goed zo, meid,' mompelde ze, waarna ze van de melksteen opstond en langs de helling naar beneden keek. Zoals verwacht kwam de voorstevan van een vaartuig net rond de landtong van Dun tevoorschijn.

Ze keek aandachtig hoe het schip stilletjes de omarming van de baai binnengleed, een anker uitwierp en de zeilen streek. Geen trawler dus. Daar zouden de vrouwen niet blij mee zijn. Dit jacht met zijn drie slanke masten en lage, ronde romp was een verfijnd schepsel, dat je eerder in de azuurblauwe wateren van Frankrijk zou verwachten dan in de Buiten-Hebriden.

‘Vriend of vijand?!’

De vraag weerklonk door de caldeira.

De bemanning bestond van hieraf uit zwarte stippen, maar ze zag dat de eilanders de roeiboot al klaarmaakten. De mannen zouden krachtig moeten roeien om de beukende golven de baas te kunnen zijn. De passagiers aan boord van het jacht hadden een slechte dag uitgekozen om te gaan zeilen. In het open water waren ze als een kurk heen en weer geschud, maar de aanwezigheid van Dun had enige luwte geboden. Daarmee waren ze er echter nog niet. Een zuidoostelijke wind liet het gewoonlijk zo beschutte water schuimen en kolken als de inhoud van een heksenketel, en er was geen garantie dat het ze zou lukken van boord te komen.

Slechts één ding was zeker: als de mannen hen aan land zouden kunnen brengen, zouden ze geen van allen droog blijven. Er begonnen al pluimpjes grijze rook uit de schoorstenen te kringelen en de mensen haastten zich in en uit de glimlachende boog van cottages rond de baai om hun wasgoed van de lijn te halen, vloeren te veggen, hun schoenen aan te trekken en de spinnewielen op een prominente plaats neer te zetten, zodat hun bezoekers ze goed zouden kunnen zien.

Ze wisten allemaal hoe het werkte. De toeristen ter wille zijn leverde voordeel op. Niet in de vorm van levensonderhoud – er was niet één winkel op het eiland en ze hadden op Hirta zelf dus weinig aan geld – maar ze konden de bekendere kapiteins wel vragen om de volgende keer dat ze langs zouden komen iets speciaals mee te nemen. Of ze konden het als extra aan de rentmeester geven om in een goed blaadje bij hem te staan als hij kwam om de pacht op te halen. Flora had het gebruikt om een felgekleurde lippenstift te kopen die ze eens had gezien bij een van de dames die het eiland kwamen bezoeken – hoewel ze daar niets aan had bij de driehonderd schapen die ze momenteel bij Glen Bay hoedde.

Geen van de dorpelingen begreep precies waarom de hele wereld interesse in hen had, maar postmeester Ian McKinnon, Mhairi’s va-

der, had van collega's op het vasteland gehoord dat een op St Kilda gestempelde briefkaart nu begerenswaardig, zelfs kostbaar was. Hun manier van leven, zo werd gezegd, bleef snel achter bij de ontwikkelingen in de rest van de wereld. Door de industrialisatie veranderde de maatschappij sneller dan in vorige eeuwen, en ze waren levende relieken aan het worden, curiositeiten uit een vervlogen tijdperk. Sommige mensen hadden misschien wel medelijden met hen, maar dat kon de St Kildanaren niet deren. Zij hadden geleerd om het spel in hun voordeel te spelen – en Effie al helemaal.

Ze tilde de emmer op en begon de helling af te lopen, haar ogen strak op de zwarte stippen gericht, die het ene deinende vaartuig nu verruilden voor het andere. Als ze eenmaal waren opgedroogd en bijgekomen, verwachtten ze een spektakel. En zij was van plan de show te stelen.

‘Waar gaat het gebeuren?’ vroeg haar vader knorrig toen ze bijna klaar was met het karnen van de boter. Hij stond achter het raam naar buiten te kijken, zijn pijp bungelend aan zijn onderlip.

‘Sgeir nan Sgarbh, denk ik,’ antwoordde ze terwijl ze het deksel van de ton sloot en naast hem kwam staan. ‘Daar is meer bescherming tegen de wind.’

‘Aan de andere zijde, *aye*, maar lukt het hun om de roeiboten eromheen te krijgen?’

‘Archie MacQueen heeft er de armen voor,’ mompelde ze.

‘Maar niet de benen.’

‘Nee, niet de benen.’ Ze keek naar de drie mannen die over The Street liepen. Een van hen herkende ze aan zijn opvallende loopje – Frank Mathieson, de rentmeester, de vertegenwoordiger van hun landheer en in feite de heerser over de eilanders – maar de andere twee waren onbekenden. Ze droegen beiden een donkerbruin pak en een wollen hoed, maar onder een ervan zag ze goudblond haar en een bruine nek vandaan komen. Ze zou willen dat hij zich omdraaide, zodat ze een glimp zou kunnen opvangen van het gezicht

dat bij dat haar en die elegante gestalte hoorde, maar het pad boog af en ze verdwenen uit het zicht.

Het groepje dat aan wal was gekomen, was teleurstellend klein geweest – een particuliere delegatie, had Ian McKinnon op zijn kenmerkende gezaghebbende toon gezegd. Dat betekende magere fooien. De vrouwen haalden hun lakens alleen binnen als er een goede reden voor was, en twee mannen zouden niet iedereen kunnen belonen. De kapitein was ondergebracht in de cottage van haar oom Hamish, en de andere twee mannen zouden in het huis van de rentmeester verblijven, want dat was het grootste op het eiland. Ze benijdde hen niet. Mathieson was niet de hartelijkheid zelve.

‘Ik breng dit even naar de opslag.’ Ze tilde de ton op haar schouder en liep naar buiten, met een trippelende Poppit achter zich aan. Ze zag de bezoekers verderop wat penny’s op de handpalm van Mad Annie leggen, die wol zat te kaarden en verhalen vertelde over huwelijken ‘over de bezem’ en het vangen van papegaaiduikers. Anders dan de meeste oudere eilandbewoners sprak ze goed Engels, maar dat wilde niet zeggen dat de anderen niet konden communiceren, en Effie grijnsde toen ze zag dat Ma Peg zich op theatrale wijze verschuilde voor hun fototoestel, hoewel de dagen van geschoktheid om de nieuwe technologieën allang achter hen lagen. Er werden meer munten uitgedeeld.

Ze liep achter de cottage langs en een stukje naar boven over de helling die naar het plateau van An Lag leidde, waar ze de schapen bij slecht weer in stenen *fanks* onderbrachten. Erachter rees Connachair – de hoogste berg van het eiland – majestueus omhoog als een opstap naar de hemel. Soms letterlijk. Velen waren aan hun eind gekomen nadat ze door de glooiende heuvelrug aan de dorpskant waren misleid en werden verrast door de steile kliffen van vierhonderdvijfentwintig meter hoog, die plotseling verticaal in zee staken, alsof ze doorkliefd waren.

Het weelderige gras was bezaaid met boterbloemen en strandkruid, en het veerde onder haar voeten terwijl ze langs de vele identieke ste-

nen *cleits* liep, op weg naar de cleit waar zij en haar vader hun boter en room bewaarden. Ze bukte en stapte naar binnen om de ton neer te zetten. Dit was de opslag die haar familie al meer dan driehonderd jaar gebruikte. Er waren meer dan veertienhonderd van deze ronde hutjes van gestapelde stenen op het eiland, maar zij wist precies welke van haar familie waren: deze cleit onder An Lag voor de zuivel, het hutje op Ruival voor de vogelveren, dat op Oiseval voor de stormvogelolie, dat op Connachair voor het gezouten vlees, het hutje voor de turf... Er waren ook lege bij, maar die werden soms gebruikt voor noodvoorraden, als schuilplaats bij regen en wind, als verstopplaats van geliefden...

Ze liep terug over de helling, waarbij ze behendig over de rotsen in het gras sprong. Over de daken heen zag ze dat iedereen zich op het strand begon te verzamelen, klaar voor de vertoning voor de bezoekers.

‘Ga jij ook, Effie?’ hoorde ze iemand roepen.

Ze keek om en zag Lorna MacDonald uit het huisje van de postmeester komen, haar kastanjebruine haar gladstrijkend met haar handen. Ze hielp er soms met de post.

Effie huppelde naar haar toe, Poppit dartelde voor haar uit. ‘Aye,’ zei ze grijnzend. ‘Je weet nooit of er nog wat penny’s te halen zijn.’

‘En misschien wel meer,’ zei Lorna met een knipoog.

‘Hoe bedoel je?’

‘Hij is heel knap, die jongeman. Alleen al een glimlach van hem is de moeite waard,’ antwoordde Lorna lachend, en haar bruine ogen twinkelden vrolijk.

Effie haalde haar schouders op. ‘Ik heb hem alleen maar van achteren gezien.’

‘Ook een fraaie aanblik, volgens mij.’

Effie grinnikte. Het was een wonder dat Lorna hun plaatselijke oude vrijster was – wel drieëndertig en nog steeds ongetrouwd – want ze flirtte graag. Maar helaas, de mannen die hier kwamen bleven nooit lang, en de vrijgezel op St Kilda die qua leeftijd het dichtst

bij haar in de buurt kwam was Donnie Ferguson, die geen trek had in een echtgenote van zeven jaar ouder, die ook nog eens slimmer was dan hij en haar vruchtbare jaren al bijna achter zich had.

‘Wie zijn het, trouwens?’

‘Ze zijn in elk geval rijk,’ zei Lorna schouderophalend. ‘Te oordelen naar dat schip.’

Lorna had kijk op dat soort dingen. Zij was niet op St Kilda geboren. Als verpleegster uit Stornoway die ervoor had gekozen hier een leven op te bouwen had ze ook een andere wereld gekend en wist ze wat je met geld kon kopen.

‘Mooi,’ zei Effie met een zucht en met een blik op de mannen die de helling op begonnen te lopen met hun touwen terwijl de honden voor hen uit holden. ‘Nou, dan probeer ik hun toch wat penny’s te ontfutselen en dan mag jij de glimlach van de jongeman hebben. Wat vind je daarvan?’

‘Afgesproken.’ Lorna knipoogde en Effie liep de cottage weer binnen om hun touw te pakken. Dat was van paardenhaar gevlochten en lag soepel en ruw tegelijk in de hand. Haar vader zat nu in zijn stoel bij de haard – hij kon niet lang staan – zijn pijptabak aan te drukken.

‘Nou, dan ga ik maar.’

Hij keek haar aan. Zijn ogen zagen er waterig uit, met wit dat gelig was van ouderdom, maar het waren toch de ogen van een sterke man, zij het in een zwak lichaam. Hij knikte. Een sentimenteel afscheid paste niet bij hem. ‘Hou je goed vast, *lass*.’

‘Aye.’ Ze knikte terug, wetend dat dit ook zijn laatste woorden aan haar broer waren geweest.

Even dacht ze dat hij nog iets zou zeggen, aan zijn houding zag ze dat er meer woorden waren die zich een weg naar buiten zochten. Maar het moment ging voorbij en ze verliet de cottage met een kort knikje.

De mannen liepen de helling al op, eveneens met touwen over hun schouders geslingerd. Zoals ze al had voorspeld, begaven ze zich

naar de oostelijke kliffen. Een kleine rotspilaar iets verderop in het water brak de golven genoeg om de roeiboot relatief comfortabel vast te leggen terwijl de demonstratie plaatsvond.

Ze rende om ze in te halen en luisterde hoe ze over de bezoekers praatten, en over het nieuws ‘van overzee’, waarmee ze Skye bedoelden.

‘... vrienden van de landheer,’ zei David MacQueen, Flora’s oudste broer. ‘Dus dat belooft wat op te leveren.’

‘Jammer dat het zo hard waait, anders hadden we verder rond gekund,’ antwoordde haar neef Euan.

‘Fooien kun je wel vergeten als ze hondsberoerd worden,’ reageerde Ian McKinnon.

‘Maar hier zijn de kliffen lager.’

‘Dat maakt geen verschil. Die lui vinden het allemaal hoog.’

Ze ging naast Mhairi’s oudere broers, Angus en Finlay, lopen.

‘Wat doe jij hier nou?’ vroeg Angus op zijn gebruikelijke schampere toon.

‘Hetzelfde als jullie.’ Ze haalde haar schouders op, ietwat buiten adem omdat ze met hun langere benen grotere stappen namen.

‘We gaan geen vogels vangen. Dit is alleen voor het vertoon.’

‘Aye, dus er valt wat te verdienen.’

‘Ga liever sokken breien!’

‘Jullie weten heus wel dat ik daarvoor veel minder krijg dan wat ik hierboven kan beuren, en we hebben afgesproken dat ik mee mag als jullie ook allemaal op de rotsen zijn.’

‘Je bent een blok aan mijn been, Effie Gillies,’ kreunde Finlay.

‘En jij aan het mijne,’ kaatste ze terug.

Ze sloegen hun ogen ten hemel, maar dat deerde haar niet. De vrienden van haar broer, de broers van haar vriendin, ze plaagden haar al haar hele leven en ze wist hoe ze hen van repliek moest dienen. Ze waren met z’n allen opgegroeid, hadden in hun kindertijd verstoptertje gespeeld in de cleits, hadden samen leren lezen in het klaslokaal naast de kerk en elkaar geschopt tijdens de preek op zondag.

Maar ze kon niet negeren dat er dingen veranderden. Of al veranderd waren. Er heerste nu een spanning, een zacht gegons dat er vroeger niet was geweest. De dood van haar broer had diepe sporen achtergelaten en ze was niet langer Johns kleine zusje. Soms merkte ze dat ze haar op een nieuwe manier bekeken, een manier die haar nerveus maakte. Finlays ogen leken haar voortdurend te volgen en Angus had geprobeerd haar te zoenen toen ze op een avond aan het turfsteken was. Hij had haar nog steeds niet vergeven dat ze in lachen was uitgebarsten.

Voor bezoekers die het uitzicht wilden bewonderen – en dat wilden ze altijd – was dit een wandeling van drie kwartier, maar de mannen en zij deden er minder dan een half uur over. Ze waren de touwen al aan het uitrollen tegen de tijd dat de roeiboot rond de kliffen kwam varen. Er wervelden en krijsten vogels om hen heen, deinend op de luchtstroom. Van deze hoogte leek de boot ook niet groter dan een vogel. Effie wierp een paar keer een blik naar beneden, het rotsoppervlak afspeurend naar de lijn die ze wilde volgen, waarna ze zocht naar een steen waarmee ze haar haak kon inslaan.

Ze legde een lus om de haak en leunde achterover om de stevigheid en spanning te controleren. Het touw vibreerde aangenaam en ze sloeg het om haar middel.

Ze keek nog een keer de afgrond in. Haar neef Euan had gelijk, het was hier niet zo heel hoog. Tweehonderd meter? De helft van Connachair. Een enkele touwlengte bracht hen misschien tot een derde. Hoe dan ook zouden ze hierboven alleen maar het spel spelen. Geen vogeljacht, geen eieren verzamelen, geen schapen uit benarde situaties redden... Alleen spelen. 'Je ziet er wat *peely-wally* uit, Eff,' riep Angus plagerig. 'Weet je zeker dat je het durft?'

Ze keek hem geringschattend aan. Angus ging er prat op dat hij de snelste klimmer van het eiland was. Hij had vorig jaar de Old Trial gewonnen, een klimwedstrijd tussen de jonge mannen om te bewijzen dat ze sterk en flink genoeg waren om voor hun familie – en toekomstige echtgenote – te kunnen zorgen. Als hij daarmee indruk op

haar had willen maken, was dat een vergeefse poging geweest. Effie was er zeker van dat ze hem (en de rest) had kunnen verslaan als ze ook mee had mogen doen. Maar als meisje... 'Ja hoor, ik vroeg me alleen maar af hoe snel ik beneden zou kunnen zijn.'

Hij grijnsde breed. 'Dus jij denkt dat je het snél kunt?'

'Sneller dan jij.' Ze trok haar blonde haar naar achteren en bond het in een knot. Het laatste wat ze nodig had was een vlaag wind die haar losse haar in haar gezicht zou blazen waardoor ze onderweg niets meer zou kunnen zien.

'Ha! Je trekt een te grote broek aan, Effie Gillies.'

Nu was het haar beurt om te grijnzen. 'Ja, ik moet toegeven dat mijn broek aan de ruime kant is.' Angus McKinnon was misschien de snelste man op het eiland, maar niet de snuggerste. Ze trok haar broek bij haar middel omhoog. Hij was van John geweest – en het enige kledingstuk dat geschikt was om in te klimmen of af te dalen, maar ze droeg hem niet alleen om praktische redenen.

Finlay bloosde vurig. 'Luister niet naar haar,' zei hij. 'Ze probeert je alleen maar op stang te jagen. Iedereen weet dat jij de snelste bent, broer. Geef nou maar gewoon een mooie show weg voor die rijke mensen. Dit is een demonstratie, geen wedstrijd.'

Effie haalde haar schouders op alsof het haar koud liet, maar ze wisten allemaal dat de uitdaging er lag. Zij – een meisje! – stak Angus naar de kroon. En de strijd zou hier en nu gestreden kunnen worden. Waarom niet? Het was een goede gelegenheid. Ze zag hoe hij langs de klif omlaagkeek terwijl de eilanders nog een laatste keer hun touwen controleerden en hun positie op de rand innamen.

Effie hield haar blik recht voor zich uit gericht en had het touw al vast. Ze wachtte. Hoopte...

'Klaar? Af!' riep Archie MacQueen, Flora's vader. Hij was zelf een ervaren *cragger*, maar tegenwoordig liet hij deze demonstraties over aan de jongere mannen. Hij was al kreupel aan één been en zijn grip was niet meer zoals vroeger. Bovendien moest er iemand boven blijven voor het geval iemand opgehesen zou moeten worden.

Dit was het startsein voor hun waaghalzerij, het tonen van de klimvaardigheid waar St Kildanaren wereldwijd om bekendstonden. Zonder te aarzelen leunde Effie achterover en stapte ze schuin omlaag. Ze voelde haar maag draaien nu haar lichaam een hoek in de open ruimte maakte en het touw strak werd getrokken. Ze zette zich af en liet het touw zwenken. Haar blote voeten bereidden zich voor op het contact met de rotswand, klaar om eroverheen te huppen en de zwaartekracht te trotseren. Een bezoeker had hun eens verteld dat het leek alsof een groep spinnen zich langs de muur naar beneden liet vallen. Ze hield van het geluid van de strakgespannen touwen – een soort gezoef – wanneer zij en de mannen heen en weer sprongen.

‘Wie het eerst bij de boot is?’

Ze keek opzij en zag Angus aan zijn touw hangen. Hij keek haar recht aan. Ze glimlachte om zijn tactiek – de wedstrijd bij de boot laten eindigen in plaats van gewoon beneden, ook al konden ze geen van beiden zwemmen. ‘Aye. Maar ik wacht wel op je, maak je geen zorgen.’

Angus’ ogen vernauwden zich bij die belediging, maar ze was alweer weg. Ze liet de acrobatiek achterwege en vond een plek om haar tenen te plaatsen terwijl haar andere voet steun zocht. Op St Kilda klommen ze nooit met bergschoenen aan, maar altijd met blote voeten. De kliffen boden te weinig houvast, telkens slechts zo’n anderhalve centimeter, en er was niets beter dan huid op rots. Voor schoenen of laarzen – tekenen van beschaving – was geen plaats op een granieten klif.

Ze liet het spel aan de mannen over, die hun sterke armen en benen spanden en over het rotsoppervlak wipten, die zich afzetten met hun voeten, omhoog reikten naar een rand en zich als hagedissen weer optrokken, waarna ze het allemaal herhaalden. Anderen klauwden zijwaarts en scharrelden als krabben over de wand.

Effie concentreerde zich alleen maar op de weg naar beneden. Ze zag de boot tussen haar benen door, ver onder zich, terwijl ze via het

touw afdaalde, haar armen gespannen terwijl ze zich hand over hand liet zakken. Ze had geen enorme spierbundels om haar te helpen, maar die had ze ook niet nodig, zoals ze altijd tegen haar vader zei. Ze was pezig en licht, dun zelfs, maar dat wilde niet zeggen dat ze zwak was. Hoe minder ze woog, hoe minder ze hoefde te dragen. Ze werd ook niet zo snel moe. Ze was behendiger, flexibeler.

Vanuit haar ooghoeken zag ze dat ze al voorlag op Angus, maar niet veel. Hij had spierkracht, lengte en de zwaartekracht aan zijn kant.

Al snel was ze aan het eind van haar touw. Balancerend op een smalle richel rolde ze het uiteinde van haar middel.

‘Wat doe je?’ riep Ian McKinnon op scherpe toon naar beneden toen ze vrij begon te klimmen.

‘Ik ga winnen! Het komt goed. Het was Angus’ idee.’

Het voelde altijd anders om zonder touw te klimmen of af te dalen. Ze wist dat het roekeloos was, maar de intensiteit – haar brein en ogen in opperste concentratie, de adrenaline die haar spieren van brandstof voorzag – bracht de herinnering aan de ogen en glimlach van haar moeder tot leven, en die aan de gulle lach van haar broer. Op de een of andere manier leek ze de doden bijna te kunnen bereiken door het levenskoord te versmallen.

Ze daalde verder, vlug en bedreven, tot ze op één lijn met de horizon was, die daarna boven haar leek te zweven terwijl het geraas van de golven haar focus begon te verstoren. Witte spetters van de koude zee spatten op haar blote bruine kuiten, maar nattigheid en kou deerden haar niet. Ze wilde winnen. Ze moest zeker weten – net als Angus – dat zij de snelste en de beste was.

Ze zag de donkere zee onheilspellend dichtbij komen. Ze stak nu nog maar een meter of tien boven de golven uit, maar de kliffen sneden alleen maar verticaal naar beneden de oceaan in, en terwijl ze steeds verder daalde, besepte ze dat de enige plek waar ze kon staan en zich kon omdraaien een smalle richel was, niet veel breder dan haar hand en ongeveer twee meter boven het water.

Even voelde ze een peilloze steek van angst. Dit was waanzin! Als haar vader hoorde hoe lichtzinnig ze met haar leven omging... Of misschien was dat het juist. Misschien wilde ze dat hij het hoorde. Zijn hart was al te vaak gebroken door de dood, en zij was als enige overgebleven. Hij kon – of wilde – niet van haar houden, voor het geval hij ook háár zou verliezen. Was dat het? Als ze zou uitglijden en onder de golven zou verdwijnen... Zou hij dan treuren? Zou er om haar gerouwd worden zoals om de anderen werd gerouwd? Aan de andere kant, als ze nu won, zou hij dan trots op haar zijn? Zou hij zien dat zij voldoende kon zijn?

Er was geen tijd om na te denken. Alles was instinct. Haar voeten landden op een uitsteeksel en haar armen spreidden zich over de wand. Ze greep het oppervlak vast met haar vingertoppen en drukte haar wang tegen het koude, natte graniet. Ze ademde snel in en uit en gaf haar spieren een moment rust. Ze brandden, maar ze wist dat ze er nog niet was.

Ze keek omhoog. Angus hing nog maar een kleine meter boven haar. Wat hij aan behendigheid ontbeerde, maakte hij goed met spierkracht. Over een paar seconden... Ze wierp een voorzichtige blik over haar schouder en zag de roeiboot liggen, vlakbij vastgebonden aan een rots. Haar oom Hamish, de schipper, fronste en sloeg haar nauwlettend gade, zoals Poppit eerder naar het schip had uitgekeken. Hij zag haar beweging en leek te begrijpen dat de boot haar doel was, dat ze zichzelf ernaartoe zou lanceren, op de een of andere manier. Hij toonde geen ongerustheid en aarzelde niet. Niet waar de gasten bij waren. Hij trok snel aan het touw en sleepte de roeiboot zo dicht naar de klif als hij durfde. Hij wist dat de deining hen op de rotsen zou kunnen werpen als hij te ver ging.

Een gespannen ineenkrimpen in de boot verraadde de nervositeit die ontstond toen haar bedoeling iedereen duidelijk werd. Effie wist dat ze de volgende golf perfect moest inschatten en dan zou moeten springen. Ze drukte zich tegen de wand, keek goed en zette zich schrap – precies op het moment dat Angus naast haar neerkwam.

Een massa wit water overviel hen beiden, zodat ze doorweekt raakten en naar adem haptten van de plotse kou. Het kon haar niet schelen. Toen ze de stroom terug voelde vloeien, draaide ze zich om en sprong blindelings. De dood of de zege tegemoet!

Eén verbijsterend, langgerekt moment had ze het gevoel dat ze kon vliegen, net als de vogels die in de lucht rond het eiland scheerden, cirkelden en doken. Toen werd ze gegrepen door de zwaartekracht en kwam ze neer – half in de roeiboot, half in het water. Haar ribben kregen een harde stoot te verduren, maar haar armen omvatten de voorsteven terwijl de boot wild op en neer schommelde en het water over de randen klotste. Maar het was een boot met een platte bodem die voor zwaar weer gemaakt was. Hij lag bijna meteen weer stabiel en ze lachte triomfantelijk toen haar oom Hamish haar haastig bij haar broeksband pakte en haar in een snelle beweging aan boord sleepte alsof ze een gevangen zalm was.

‘Ik wist niet dat jullie er een wedstrijdje afdalen van zouden maken,’ zei oom Hamish met een strenge blik. Meer afkeuring kon hij niet laten zien waar de toeristen bij waren, maar ze wist dat hij haar vader hierover zou vertellen. Er hing een uitbrander in de lucht, misschien zelfs een pak slaag, maar het was de moeite waard. Effies ogen straalden. Ze had Angus McKinnon verslagen! De snelste cragger van het eiland. En daar kwam bij dat hij niet langer kon verkondigen dat hij voor haar zou kunnen zorgen nu zij hem had overtroffen.

‘Het was Angus’ idee,’ zei ze hijgend. Ze krabbelde op haar knieën, keek achterom en zag dat hij zich nog aan de richel vastklampte. Na haar sprong naar de overwinning stond hij nu als verstijfd en raakte hij met elke golf doorweekter. Hij moest ook springen, of weer naar boven klimmen, maar hij kon daar niet blijven.

Met een boze zucht gebaarde hij omhoog met zijn duim, om aan te geven dat hij koos voor de tweede optie. Hij had verloren. Wat had het voor zin om met hen terug te varen? Zij zou alleen maar victorie kraaien.

Oom Hamish knikte. Hij begreep maar al te goed wat er zojuist

tussen hen was gebeurd. Het was een mannenblik, zo'n oogopslag die haar buitensloot, maar wat maakte dat uit? Met een tevreden glimlach ging Effie op het bankje zitten, waarna ze haar lange haar lostrok en het uitwring. Het zeewater drupte op de vloer van de roeiboot.

'Lieve hemel!' zei iemand. 'Is het een méisje?'

Ze draaide zich om en keek de bezoekers recht in de ogen. In haar streven Angus te verslaan was ze vergeten op wie ze in eerste instantie indruk hadden willen maken. De drie mannen achterin staarden haar met grote, verbaasde ogen aan: Frank Mathieson, de rentmeester, en de twee mannen van wie ze eerder vandaag een glimp van achteren had opgevangen.

'Aye. Ik kan niet klimmen met een rok aan, sir,' zei ze grijnzend, en ze wrong ook haar tweed broek zo goed mogelijk uit.

'Ik werd niet alleen op het verkeerde been gezet door je kleding. Die snelheid! Zo'n spektakel heb ik nog nooit gezien. Je daalde die klif af als een eekhoortje dat uit een boom klimt!' riep de oudere man verwonderd uit. Hij had een stevig postuur en een donkere snor die doorspekt was met wat grijs. Door de weerkaatsing van zijn brillenglazen waren zijn ogen moeilijk te zien, maar hij zag er vriendelijk uit en was duidelijk onder de indruk. 'Dus de vrouwen klimmen hier ook?' vroeg hij hun schipper.

'Alleen deze,' zei oom Hamish op berustende toon terwijl hij het touw van de rots losmaakte en begon te roeien. 'Dit is mijn nichtje, Euphemia Gillies.'

'Effie is de dochter van Robert Gillies. Ze wonen op nummer negen,' voegde de rentmeester eraan toe, alsof die informatie van enig belang was. 'Hoe gaat het met je, Effie?'

'Goed, sir, dank u.'

'Steeds stoutmoediger, zie ik.'

'Steeds sneller, vooral.'

Hij lachte. 'Mag ik je voorstellen aan de graaf van Dumfries en zijn zoon, Lord Sholto,' zei hij. 'Je hebt vast al vernomen dat zij goed bevriend zijn met Lord MacLeod.'

‘Ah,’ zei ze beleefd, want dat had ze helemaal niet vernomen. Met wie hun landheer bevriend was ging haar niet aan, maar het bevestigde wel Lorna’s opmerking dat de bezoekers rijk waren.

‘Ze waren bij de lord te gast op Dunvegan toen ze hoorden dat ik hiernaartoe zou gaan...’

‘En ik wilde hier, als fervent vogelaar, graag een keer komen kijken,’ onderbrak de graaf hem opgewekt. ‘Sir John was zo vriendelijk in te stemmen met mijn voorstel dat wij hier zelf naartoe zouden zeilen, met Mr Mathieson als gast aan boord. Twee vliegen in één klap.’

‘Aye.’ Ze voelde dat de jongere man haar aandachtig gadesloeg, maar zolang de anderen spraken, had ze niet de mogelijkheid om hem openlijk aan te kijken. ‘En blijft u lang op het eiland?’

De rentmeester haalde adem. ‘Nou, het zal afhangen van het weer...’

‘Zeker een week,’ zei Lord Sholto plotseling. Zijn gelaatstrekken werden verlevendigd door een verblindende glimlach toen haar ogen eindelijk die van hem ontmoetten.

‘Een week?’ Effie glimlachte terug naar de blauwogige, goudblonde man. Eindelijk kon ze zijn gezicht zien. En dat beviel haar zeer.

‘Miss Gillies.’

Ze draaide zich om en zag dat de rentmeester zich op het strand achter haar aan haastte. Oom Hamish legde de boot vast en de voorname gasten waren door de predikant opgeëist zodra ze voet aan wal hadden gezet.

‘Mr Mathieson.’ Ze probeerde haar ongeduld te verbergen. Haar tweed broek was doornat en ze wilde naar huis om zich om te kleden. Hun tocht om de landtong had lang geduurd door de tegenwind en ze rilde van de kou.

Hij bleef voor haar staan, iets lager op de helling dan waar zij stond, zodat ze een stukje boven hem uitstak. Hij was geen lange man, gedrongen, maar ook weer niet heel erg klein, en dat hij niet erg opviel leek in zijn voordeel te werken: al vaak had een eilander dingen gezegd die hij of zij niet had moeten zeggen, zonder te beseft-

fen dat hij zich binnen gehoorsafstand bevond. Zijn relatie met de St Kildanaren was gespannen, want als degene die in het voorjaar voorraden kwam brengen en in het najaar de pacht kwam ophalen, was hij zowel een lust als een last voor de gemeenschap op het eiland. Hij kon glimlachen en charmant zijn als het hem goed uitkwam, maar niemand vergat ooit helemaal dat de macht die hij over hen had bijna absoluut was. En slechts weinigen – behalve Mad Annie – waagden het hem tegen te spreken. Hij droeg fraaiere pakken dan de mannen uit het dorp en had de manieren van zijn werkgever overgenomen, maar aan zijn rode wangen vol putjes en zijn onderarmen als die van een worstelaar zag je dat hij eerst en vooral een vechtjas was.

‘Nou, dat was nogal een vertoning,’ zei hij.

Effie wist niet of het als een compliment bedoeld was. ‘Dat is wel het idee erachter,’ reageerde ze vaag. ‘Ze waarderen het altijd.’ Een plotselinge windvlaag blies haar lange, natte haar naar voren en ze moest het met beide handen naar achteren houden. De hemel werd onheilspellend donker.

‘Zeker.’ Hij liet een stilte vallen, een gewoonte die ze in de loop der jaren van hem had leren kennen. Die ging meestal vooraf aan een tegenwerping of bedenking. ‘Hoewel ik me afvraag of naast de gebruikelijke drieste capriolen de toegevoegde nieuwigheid wel op haar plaats is.’

Het duurde even voor ze begreep wat hij wilde zeggen. ‘Een meisje dat klimt, bedoelt u?’

Hij haalde zijn schouders op. ‘Ik begrijp dat je je tegenover je vader verplicht voelt om op gezette tijden mannenwerk te doen, maar als het erom gaat een goede indruk op bezoekers te maken...’

‘Ze leken het erg te waarderen.’

‘Nou, ze zijn natuurlijk beleefd, maar in de wijde wereld liggen de verhoudingen anders. Ik weet dat je het niet kunt helpen dat je niet beter weet – waarom zou je ook? – maar waardigheid en goede smaak staan er hoog in het vaandel. Vrouwen die als apen over de kliffen klimmen...’ Hij trok een bedenkelijk gezicht. ‘Nee. Het is

belangrijk stil te staan bij de indruk die je op deze bezoekers maakt, en hoe jij en je mede-eilanders in hun toekomstige gesprekken ter sprake zullen komen. Je wilt Sir John toch niet in verlegenheid brengen?’

Ze had Sir John nog nooit ontmoet. ‘Natuurlijk niet.’

‘Mooi. Dan zijn we het er dus over eens dat er geen acrobatische toeren meer worden uitgehaald. We moeten ervoor zorgen dat we de gasten geen ongemakkelijk gevoel bezorgen. Beste beentje voor, goed?’

Ze keek hem aan, huiverend van de kou en van boosheid. ‘Aye, sir.’

Hij wierp een blik over haar schouder naar The Street. ‘Hoe gaat het trouwens met je vader? Loopt hij nog steeds mank?’

Ze kneep haar ogen samen. ‘Dat blijft zo.’

‘Des te meer geluk dat hij jou heeft,’ zei hij knikkend, zonder haar korzeligheid op te merken. ‘Maar vertel hem alsjeblieft dat ik hem nog kom opzoeken om de pachtachterstand te bespreken.’

‘Achterstand?’ De schrik sloeg haar om het hart.

‘Ik meen me te herinneren dat jullie vorig jaar dertien Schotse ellen tweed tekortkwamen. Je oom heeft een deel opgevangen, maar er kwam ook nog een tekort van negen gallons olie en zeven zakken zwarte veren bij.’

‘Het komt dit jaar wel goed,’ zei ze vlug. ‘Dat kwam alleen maar doordat ik mijn enkel had verstuikt en tien dagen niet kon lopen. Het was gewoon pech dat het gebeurde in de tijd dat we op vogeljacht gingen.’

De rentmeester leek niet overtuigd. ‘Ik zal de quota met hem moeten herzien. Je weet vast nog wel dat ik zeer welwillend ben geweest door de *balls* havervlokken niet te verminderen na het ongeluk van je broer, wat betekent dat jullie al bijna vier jaar meer krijgen dan jullie deel...’

Effie keek hem paniekerig aan. Wat hij zei was waar, maar het was toch niet genoeg. De afgelopen winters waren zwaar geweest en hun oogsten waren grotendeels mislukt, afgezien van een klein aantal

aardappelen en de haver, waarvan de helft door de vorst was aangetast.

‘Ik ben zowel royaal als geduldig geweest, maar het is niet eerlijk om van anderen te verwachten dat ze jullie tekorten goedmaken. Een ongeluk zit in een klein hoekje, Miss Gillies. Je kunt er niet van uitgaan dat je elke dag van het jaar fit en gezond bent.’

‘Daar ga ik wél van uit,’ zei ze op dringende toon. De rentmeester wist het nog niet, maar zij en haar vader waren dit jaar al vier schapen kwijtgeraakt, dus de wolopbrengst zou al lager uitvallen. Haar vader had daarom honderd extra stormvogels geruild met Donald McKinnon, en het getuigde van een zeldzaam vertrouwen in Effies klimvaardigheid dat beide mannen geloofden dat zij de extra vangst zou kunnen leveren, boven op de gangbare hoeveelheid.

‘Miss Gillies, ik hoef je er niet aan te herinneren dat je een meisje bent dat mannentaken verricht. Je werkt boven je macht.’

‘Maar ik ben nu achttien en ik ben het afgelopen jaar gegroeid. Ik kan alles wat zij kunnen en dat zal ik bewijzen. Ik zal het u laten zien, sir.’

De rentmeester keek haar doordringend aan. ‘Jullie ontvangen meer dan waar jullie recht op hebben en jullie leveren minder dan jullie verschuldigd zijn. Begrijp je mijn dilemma? Ik moet eerlijk zijn, Miss Gillies. Waarom zou ik een uitzondering voor jullie moeten maken – en blijven maken? Als de anderen ervan zouden weten...’

‘Maar ze hoeven het niet te weten te komen. Ik zorg ervoor dat we het in september weer rechtekken.’

‘Dus je wilt dat ik het geheimhoud?’

‘Geheim...’ De twee gasten liepen samen met de predikant achter hem langs op het pad terug naar het dorp, waarbij laatstgenoemde uitweidde over de opknapbeurt die de pastorie had ondergaan. Lord Sholto keek in het voorbijgaan opzij en ze merkte dat ze onwillekeurig terugglimlachte, alsof hij haar aan een touwtje had.

‘Voor je burens? En je vader?’

In verwarring gebracht keek ze de rentmeester weer aan. Hij keek

haar oplettend aan. ‘Mijn vader? Vertel het hem alstublieft niet. Ik wil niet dat hij zich zorgen maakt. Het lukt mij dit jaar met de quota, echt waar.’

Hij schudde zijn hoofd. ‘Ik weet niet waarom ik me door jou laat manipuleren, Miss Gillies...’

Ze fronste. Manipuleerde ze hem?

‘Een bedankje betaalt het gelag niet, toch?’ zei hij met een zucht. ‘Maar ik begrijp jullie situatie en hoewel ik mijn plicht moet doen, vind ik ook dat ik een vriend moet zijn in tijden van nood.’

Effie beet op haar lip om te voorkomen dat ze in de lach zou schieten. Wat? Er was niemand op het eiland die de rentmeester als vriend zou beschouwen. Hij kocht hun veren voor vijf shillings per *stone* in en verkocht ze voor vijftien, en voor de voorraden die hij naar het eiland bracht – havervlokken, meel, suiker, thee en tabak – rekende hij drie keer zoveel als hij er zelf voor had betaald. Was het een wonder dat de St Kildanaren hem probeerden te omzeilen met geld dat ze hadden verdiend aan de toeristen en dat ze zelf konden uitgeven?

‘En nu we het er toch over hebben, ik heb weer iets voor je meegenomen.’

‘Voor school?’ Die had ze vier jaar geleden al afgemaakt, maar dat leek hij zich nooit te herinneren.

‘Ik heb het achtergelaten op de bekende plaats. Wees alsjeblieft discreet. Ik kan niet iedereen zulke gunsten verlenen.’

Gunsten? Geheimen? ‘Maar...’

‘Goedendag, Miss Gillies,’ zei hij kordaat. Hij nam zijn gebruikelijke houding weer aan toen hij de drie mannen zag die nu vóór hem over het pad liepen. ‘Ik moet verder. Onze gasten zullen trek hebben na al die... spanning en sensatie van vanmiddag. Onthou waar we het over hebben gehad. Laten we hopen dat de eerste indruk niet blijft hangen.’